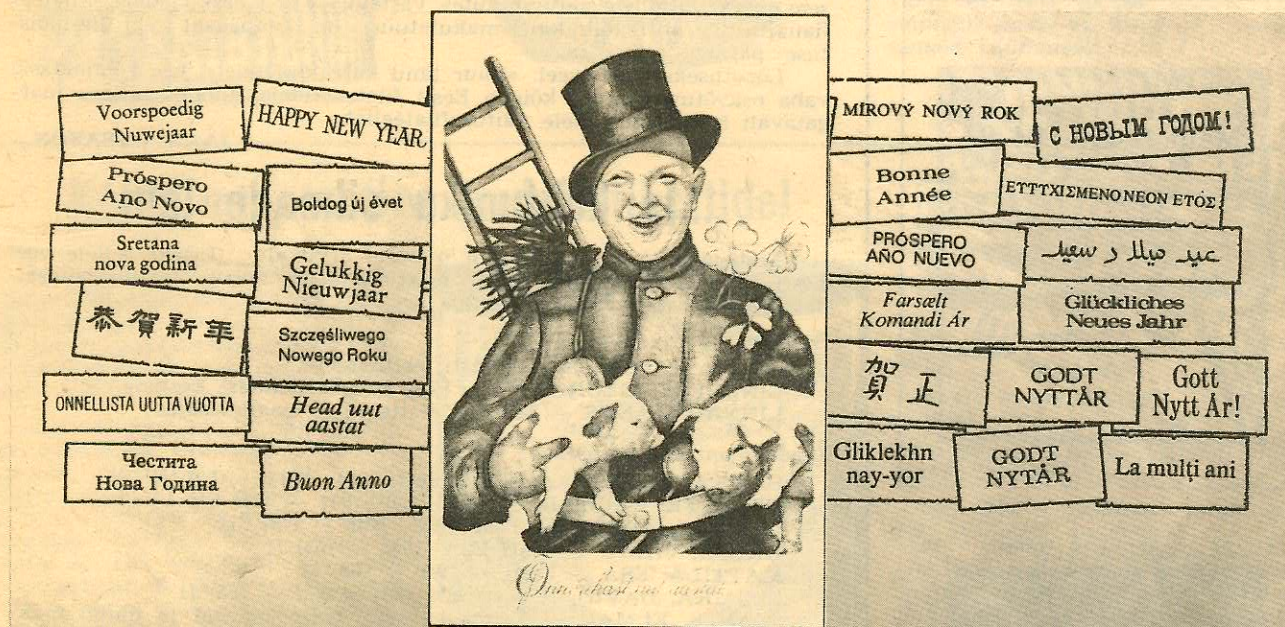
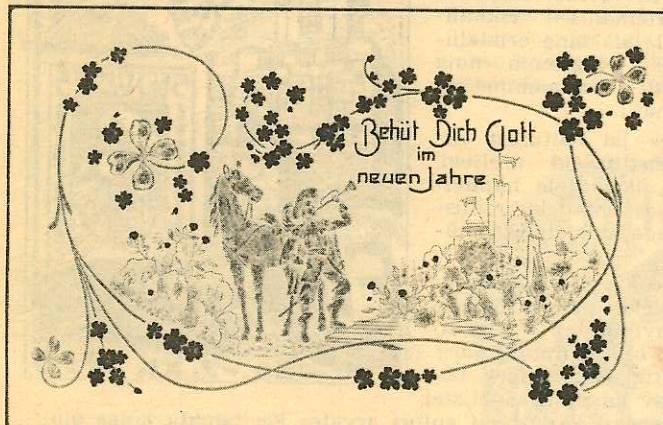

HIIU KOGUJA 1 (17) 1993

INFOLEHT KOLLEKTSIONÄARIDELE

Ilmub 6 korda aastas.

HEAD UUT AASTAT!

Soovime kõigile lugejaile rohket leidmisrõõmu, õnnestumisi ja edu 1994. aastal!

Kallid lugejad! Kibekiireis toimetustes on möödunud raske 1993. aasta. Oleme jäänud ellu meie, kollektionäärid, elus on raskustele vaatamata Eestimaa vanurid ja lapsed, ning hoolimata juhtoinaste ähvardustest ja halamisest, ütleb lihtne talupidaja lõppenud aasta kohta: «Ega miski pole päris untsu läinud, iga asi on asja eest olnud. Viljasaak oli enam-vähem, loomad kasvasid ka. Kui tahad, siis nurisemiseks leiab alati põhjust.» (Pühalepa Teataja 3.93).

Läheme uuele aastale vastu op-

timistlikult ja loodame, et koos Kärkla trükikoja tööka kollektiiviga suudame anda Hiiu Kogujat 1994. aastal välja 6 eksemplari.

Selles ettevõtmises toetavad meid arvukad soojad sõnad kohalike tellijate-lugejate ja ka mere-taguste kollektionääride kirjades.

Mitmed lugejad on lehte eriti kiitnud tema mitmekülsuse pärast. mõned vastupidised sõnad — filateliat on liiga palju või liiga vähe, — on üksikud ja usaldame eelolevalgi aastal panna rõhu mitmekülsusele. Tänu tihedamale ilmu-

misele suudame tõenäoliselt olla märksa operatiivsemad jooksva informatsiooni osas.

Kõik toimetajale suuliselt ja kirja teel edastatud tänusõnad tahaksin edastada HK autoritele, eriti Ülo Kiilerile, Ants Kulole ja Elmo Viigipuule ning headele abilistele Kärkla trükikojas, iseäranis Tiit Kervesele, Mart Mõnistele, Ilse Jaanikivile ja Tarmo Teltveile. Suur-suur aitähk teile!

JAAN OTSASON

Uued postmargid

13. novembril tulid Eesti postmargi 75. aastapäeva tähistamiseks käibe 1 kroonine mark (048-09-1993) ja margiplokk (049-89-1993), mille nominaalväärtuseks on 4 krooni ja müügihinnaks 5 krooni (1 kroon iga plokki müügist läheb Eesti Filatelistide Liidule). Väljaande kujundas M. Kekišev. Marke trükiti trükikojas «Vaba Maa» 1013 700 ja plokke 161 398. Koos markidega ilmus Eesti esimese postmargi kujutisega maksimumkaart nr. 1, eraldi esmaümbrik margiga (1993 12) ja margiplokkiga (1993 13).

24.-28. novembrini toimus Tallinnas rahvusvaheline filateelia näitus «Mare Balticum 93». Sel puhul tehti eelpool nimetatud margiplokkide (051-10-93) ületrükk tiraažiga 61 398 eksemplari.

3. detsembril ilmusid Eesti 1993. aasta jõulumargid. 80 sendisel punast värvi margil on kunstnik Herino Arrak puugravüüri kasutades kujutanud Haapsalu Toomkirikut XIII sajandist ja 2 kroonisel sinisel margil Tallinna Piiskoplikku Toomkirikut. 80 sendist marki (053-10-

1993) trükiti 1 996 950 tk. ja 2 kroonist marki (052-10-1993) trükiti 1 503 200 tk. Markide ilmumispäeva tähistas üks ühine esmasümbrik (1993 14) ja maksimumkaardid nr.2

(Järg 4. lk.)

Filateelianäitus FILATELIA '93

Näitus toimus Helsingis 5.-7. novembrini endise Töölise Maja nn. Paasitorni ruumides, korraldajaks Soome kaks aktiivsemat temaatilist filateeliaklubi «Teemafilatelistid» ja «Eesti Filatelistid». Näituse korraldus oli eriti ideederikas, ka müügi- ja ostuvõimalused rikkalikud. Lisaks veel laialdane erialaliitude koosolekute programm ning oksjonid. Kõigest osasaamine oli praktiliselt võimatu.

Üldkookuvõttes jäi näitusest väga rikkalikult positiivseid muljeid, seda vaatamata üksikutele näpuvigadele või kitsaskohtadele, millistest Soome enda ajakirjanduses juba juttu olnud.

Soome vihikukogujate töökoosolekust jäi meelde pikem diskussioon, nn. «eravihikute» teemal. Üldine seisukoht oli, et mingil moel peaks olema antud vihikumark tavalistest eraldatav ka postisaadetistel.

Kogu diskussiooni käigus jäi autori arvates käsitamata kõige olulisem punkt. Taoliste «eravihikute» vastavus FIP-i eeskirjadele. Filateelianäitustele mittekõlblikku «makulatuuri» on tänapäeval isegi üle mõistuse palju.

Lõpetuseks ütlen veel: «Suur tänu korraldajatele!», kes võimaldasid vaba osavõtuvõimaluse kõigile Eesti filatelistidele, aidates sellega märgatavalt hoogustada meie näitusefilateeliat.

JAAN OTSASON

...ja kohtuniku silmade läbi

Eesti-ainelisi eksponaate oli näitusel arvukalt. Lisaks sellele veel Eesti filatelistide tööd. Anname neist ülevaate žüriiprotokolli tsiteerides. Sulgudes on saadud punktide arv.

Auklass:

HURT, VAMBOLA — Eesti eelfilateelia
LINDBERG, GEORGE B. — Post Suurbritanniast Eestisse
LINNARD, ANTS — Eesti ja eestlased II maailmasõjas

Traditsiooniline filateelia:

HONKAVAARA, JAAKKO — Eesti 1764—1944 — (62) HP
GRAEFFE, RAGNAR — Eesti 1858—1941 — (71) SH
ISOTUPA, AIMO J. — Eesti 1858—1945 — (73) SH
KARMI, VÄINO — Eesti 1918—1940 — (65) H
MATTILA, ESA — Eesti — 1940 — (68) H
SLOMKA, DAVID — Eesti õhupostimargid — (65) H
OJASTE, ELMAR — Tempelpaberid, tempelmargid ja muud maksimummargid Eestis 1688—1944 — (83) SKH
JAANI, AGO — Moldaavia — 1991—1993 — (50) P

Postiajalugu:

VERHO, TIMO — Eesti — eelfilateelia — (80) SKH + E
LEPPÄ, AUGUST — Eesti postiajalugu 1711—1945 — (69) H
LINTUNEN, LEO — Eesti postiajalugu alates aastast 1807 — (39) P
OTSASON, JAAN — Eesti alade tsaarigaegsed sildtemplid — (61) HP
SAARE, KALJULA — Tsensuur Eestis 1914—1920 — (66) H
BERGQVIST, ROLF — Eesti opupatsiooniaastail 1940—45 — (62) HP
MATTILA, ESA — Eesti välismaapost Memeli kaudu — (73) HN
SAHLBERG, OLAVI — Eesti ajutised templid 1918—1920 — (39) HPN
LÖHMUS, ANTS — Eesti postitemplite uuendamine 1991—93 — (37) HPN

Tervikasjad:

MATTILA, ESA — Eesti tervikasjad — (75) KH

Temaatiline filateelia:

VALPI, ELMAR — Meresõidu ohutus — (56) P

Kasutatud lühendid:

K — kuldmedal
SKH — suur kullatud hõbemedal
KH — kullatud hõbemedal
SH — suur hõbemedal
H — hõbemedal
HP — hõbetatud pronksmedal
P — pronksmedal
HN — hõbenõel
HPN — hõbetatud pronksnõel
E — eriauhind

ELMO VIIGIPUU

MARE BALTICUM '93

Näitus toimus Tallinnas II kesk-kooli võimlas 24.—28. novembrini 1993. Üldhinnangud näituse kohta olid head, enamik meist käis ise vaatamas ja võis veenduda kogude heas kvaliteedis. Tõsiselt oli oma patroonikohustusi võtnud Eesti Post: eritemplid, ületrükiga margi-

plokk, osalemine avamisel, pressi-konverentsil ja auhindade jagamisel.

Sellele vaatamata jäi kogu näituse kestusel mulje, et mingisugune organisatsiooniline lõng on olnud väga habras ja pidevalt kusa-gilt katkenud. Küsitletud välisküla-

lised kahetsesid kõik Venemaa, Poõ-la ja osa Läti kogude eemalejää-mist. Meiepoolse hea tahtmise ja järjekindla vastutustundliku tegutsemise korral oleks see puudus oi-nud välditav. Tõenäoliselt oleks mi-dagi saanud ära teha ka näituse-stendide liigse tiheduse, valguse nappuse ja ehk isegi vahetundide kõrvulukustava kisa vältimiseks.

Väliskülalisi pani hämmastama reklaami ja viitade täielik puudu-mine näitusehoonel ja selle sisse-pääsu juures.

Kohtunikeseminarist ja filatee-liaühingute esindajate kohtumisest osa võtma tulnud ei jõudnudki ära oodata korraldajaid-läbiviijaid ega ka teadet nende poolt ürituste ära-jäämise kohta.

Loodame, et Eesti Filatelistide Liit järgmiste näituste puhul suu-dab seekord ilmnunud ebakõlasid vältida. **JAAN OTSASON**

Osavõtjad ja tulemused

Kutsutud eksponaadid:

EESTI POST — Eesti margid 1991—1993
ROOTSI POSTIMUUSEUM — Rootsi loodus — lilled, loomad ja maastikud (1942—1993)
MATTILA, ESA (Soome) — Eesti

Traditsiooniline filateelia:

HURT, VAMBOLA (Rootsi) — Eesti — (90) K
ISOTUPA, AIMO (Soome) — Island — (74) H
KARMI, VÄINO — Eesti 1918—1940 — (83) KH + E
MENZEN, ARTUR (Saksamaa) — Eesti, ühe filatelisti pilgu läbi — (74) H
NILSSON, HENRY (Rootsi) — Eesti 1918—1944 — (76) SH + E
OJASTE, ELMAR (Rootsi) — Tempelpaberid, tempelmargid ja muud maksumargid Eestis 1688—1944 — (84) KH

Postiajalugu:

EPSTEIN, ALEKSANDER — Postitsensuur Eestis 1914—1918 — (77) SH
HEIMANN, ROLF-DIETER (Saksamaa) — Baltikum—Eesti 1630—1900 — (80) KH + E
HEIMANN, ROLF-DIETER (Saksamaa) — Rootsi sinikiivrid URO-vägedes Kongo kriisi ajal 1960—1963 — (65) HP
HEINMANN, ROLF-DIETER (Saksamaa) — Rootsi välipost Rah-vaste Liidu ülesandel Saarimaal 1934/35 — (66) HP
HIRVIKOSKI, KAARLO (Soome) — Petsamo territoorium 1922—1944 — (74) H
KAULIN, PEETER (Saksamaa) — Eesti postiajalugu 1918—1941 — (80) KH + E
LEPPÄ, AUGUST (Soome) — Eesti postiajalugu 1712—1945 — (86) SKH + E
LEPPÄ, AUGUST (Soome) — Läti postiajalugu 1712—1949 — (73) H
LINDBERG, GEORGE B. — kirjad Põhjalast Eestisse — (88) SKH + E
LINDEBLAD, JORMA (Soome) — Finnish Postal Rates to Countries with special Agreements 1891—1945 — (78) SH + E
LINNARD, ANTS — Tartu Posti ajalugu — (82) KH
LÖHMUSTE, EERO — Pärnumaa post XX sajandi esimesel poolel — (65) HP
OTSASON, JAAN — Eesti ala tsaariaegsed si'dtemplid — (65) HP
SAARE, KALJULA — Tsensuur Eestis 1914—1920 — (77) SH
VON SENGBUCH, PAUL (Saksamaa) — Riia postiajalugu — (75) SH

Temaatiline filateelia:

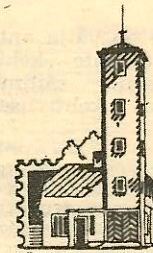
DAHLVIG, GUNNAR (Rootsi) — Rootslased Wasa-Dünastia valitse-mise all (Kristina-aeg) — (93) K + E
KENINŠ, ARVIDS (Läti) — Läti sõdurite teedel — (72) H + E
MICHELSON, MOISA — Tartu Ülikool filateelias — (60) P
VALPI, ELMAR — Nobeli preemia laureaadid (kirjandus) — (73) H
ZIMMERMANN, AIVARS (Läti) — Läti (1914—1920) ajaloosünd-muste ristteedel — (73) H

Kirjandus:

BEYLEMANS, PIERRE (Saksamaa) — Vereinsheft der Soester Briefmarkenfreunde e. V. Jahrgang 1992 — (71) H
BUND DEUTSCHER PHILATELISTEN (Saksamaa) — Verband-nachrichten «philatelie», Jahrgang 1992 — (80) KH
EESTI FILATELISTIDE LIIT — EFil 1/1993 — (65) HP
EESTI FILATELISTIDE ÜHING ROOTSIS — Eesti Filatelist Nr. 32 —35 — (86) SKH + E
FACIT FÖRLAG AB (Rootsi) — Facit Postal 1993 — (80) KH
FACIT FÖRLAG AB (Rootsi) — Facit Special 1993 — (86) SKH
HEIMANN, ROLF-DIETER (Saksamaa) — Die Postbeförderung im alten Russland östlich der Urals von 1700—1850 — (65) HP
HEIMANN, ROLF-DIETER (Saksamaa) — Schwedische Feldpost im Saarland 1934/35 — (72) H
HIRVIKOSKI, KAARLO (Soome) — Alandia/Poststempel mit Post-geschichte — (77) SH
KIRS, GUNNAR — Elva Filatelist — (67) HP + E
LEPPÄ, AUGUST (Soome) — Suomen Postimerkkilehti 1992 — (73) H
OTSASON, JAAN — Hiiu Koguja — (65) HP

ELMO VIIGIPUU

DAGO '93

Hiiu Kogujate Seltsi kord kahe aasta jooksul korraldatav filatee-lianäitus toimus seekord juba nel-jandat korda. Traditsiooni jätku-mist tulebki selle puhul olulisimaks pidada, sest osalejate arv jäi seda-korda enam kui napiks. Kaks neist olid Soomest. Pekka Kaitila Viro-lahtist esines temaatilise koguga liblikatest ning Markku Karen tut-vustas Walt Disney koomiksikange-lastele pühendatud postmarke ja kaarte. Kohalikud kogud tutvusta-sid Eesti Posti poolt 1991—1993 väl-ja pakutud postimaksu tasumise erinevaid võimalusi (Elmo Viigi-puu) ja mitmekesist sauruste maa-ilma (Rain Viigipuu). Näituse emõ-leemi tegi Peeter Piir.

Hiiu ruut '94

Aeg on hakata valmistuma fi-lateelianäituseks «Hiiu Ruut '94», mis toimub Kärklas 9. kuni 13. no-vembrini sel aastal. Juhend on põ-hiosas endine: eksponaat koosneb 12 lehest ja peab mahtuma ruudu-kujulisele pinnale külje pikkusega 1 meeter. Konkureeritakse meistri-, konkursi- ja noorteklassis. Juhendi täieliku teksti ning lisateabe saa-miseks palume pöörduda Hiiu Ko-gujate Seltsi poole aadressil: pk. 4, EE3200 Kärkla või allakirjutanu poole telefonitsi (246) 9 93 99 töö-ajal ja (246) 9 14 84 väljaspool töö-aega.

ELMO VIIGIPUU

Saksa okupatsiooni aegseid abimaksevahendeid I

Die Hilfszahlungsmitteln im Ostland I

I VILLAPUNKTID/SPINNSTOFF-WAREN-PUNKTWERTSCHEINE

Villapunktid anti välja mitme erineva okupeeritud territooriumi jaoks, üle normikohustuse antava villa kokkuostu ergutamiseks. Sede- lid olid trükitud saksa ja kohalikus keeles, kupüürid olid suurusega 1, 3, 5, ja 10 punkti.

Teada on vähemalt 5 erinevat territooriumi/keele varianti.

1. Estdand (saksa-estli keele), ka- hepoolsel trükiga.

2. Lettland (saksa-läti keele), kahepoolsel trükiga.

3. Litauen (saksa-leedu keele), kahepoolsel trükiga.

4. Im Norden (saksa-keele), ühepoolsel trükiga, vesimärgiga.

5. Weiss-Ruthenien (saksa-valge- vene keele).

Sedeleid esineb kolmes varandis:

a) ilma numbrita, b) numbriga, c) numbriga, koos tähega «A» numbri ees

Villapunkte on välja antud mitu väljaannet erinevate kehtivustäht- aegade. Enamik säilinud villa- punktidest on kehtivusega kuni

30. aprillini 1945. a. Registreeritud on ka punktid tähtajaga 30. juuni 1943 ja 30. aprill 1944. Punktid W1 IN NORD on registreeritud ainult

kehtivusega kuni 30. aprill 1944. Punktid kehtivusega 30. aprill 1945. on trükitud vesimärgiga pabe- rile (OST-OST).

Alle Spinnstoffwaren sind in einem Warenverzeichnis aufgeführt, das in jeder Textilverkaufsstelle einzusehen ist

Beispiele für die Punktbewertung:

Baumwollstoff 80 cm	pro Mtr. 8 Punkte
Leinenstoff 80 cm	8 "
Wollhaltiger Anzugstoff 145 cm	16 "
1 Männerhemd aus Baumwolle	20 "
1 Paar Männer-Socken	4 "
1 Frauenschlupfer, Kunstseide	7 "
1 Frauenkleid, Halbwolle	30 "
1 Männer-Arbeitsjoppe, Halbwolle	42 "

Gültig bis zum 30. Juni 1943
Missbrauch wird bestraft

Kölk kootud kangaskaubad ja valmisemad on sisse võetud kaupade nimestikku, mis riidekaup- luses asetatakse nähtavale kohale

Näited punktide arvutuse kohta:

Puuvillane rii 80 sm lai, 1-e meetri kohta	8 punkti
Linane rii 80 sm lai, 1-e meetri kohta	8 "
Ülkonnarile (villasisaldavusega), 145 cm lai, 1-e meetri kohta	16 "
1 puuvillane meesdrk	20 "
1 paar meeste sokke	4 "
1 paar naiste hüüperid (kunstalidist)	7 "
1 naiste kleit, poolvillane	30 "
1 meeste poolvillane tööjope	42 "

Maksev kuni 30. juunini 1943
Kurtarvitud kaituvad karistatavate

LETTLANDS WERTPAPIERDRUCKEREI, RIGA

Gültig bis zum 30. April 1944
Missbrauch wird bestraft

Maksev kuni 30. aprillini 1944
Kurtarvitud kaituvad karistatavate

LETTLANDS WERTPAPIERDRUCKEREI, RIGA, №6300

Gültig bis zum 30. April 1945
Missbrauch wird bestraft

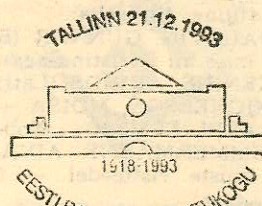
Deriga līdz 1945. g. 30. aprīlim
Nelikumiga izmantotana tiek sodita

LETTLANDS WERTPAPIERDRUCKEREI, RIGA

Posti eritemplid 1993. aastal

24. 02. Tallinn
 15. 04. Tartu
 17. 04. Tallinn
 23. 04. Tallinn
 23. 04. Paide
 20. 06. Tallinn
 23. 06. Tallinn
 04. 07. Tallinn
 17. 07. Haapsalu
 24. 08. Tallinn
 27. 08. Karlskrona
 28. 08. Karlskrona
 10. 09. Tallinn
 22. 09. Tallinn
 02. 10. Stockholm
 15. 10. Tallinn
 16. 10. Tallinn
 11. 11. Tallinn
 12. 11. Tallinn
 24. 11. Tallinn
 28. 11. Tallinn
 21. 12. Tallinn
 22. 12. Tallinn
 23. 12. Tartu
 24. 12. Pärnu
 - 75 aastat Eesti Vabariiki.
 - 200 aastat F. G. W. Struwe sünnist.
 - Margisild Tallinn—Helsingi.
 - 650 aastat Jüriöö ülestõusust.
 - 650 aastat Jüriöö ülestõusust.
 - VIII Noorte laulu- ja tantsupidu.
 - I Läänemere mängude avamine.
 - I Läänemere mängude lõpetamine.
 - «Estonia» III marginäitus.
 - 80 aastat «Estonia» teatrimaja avamisest.
 - Eesti Post Karlskronas.
 - Eesti Post Karlskronas.
 - Paavst Johannes Paulus II Tallinnas.
 - MM-mats jalgpallis, Itaalia—Eesti
 - Postmargi päev Stockholmis.
 - Valge kepi päev.
 - Hõimupäevad.
 - 75 aastat Kaitseliitu.
 - 75 aastat Eesti Politseid.
 - Filatelianäitus «Mare Balticum 93».
 - Filateliste päev.
 - Eesti Rahvusraamatukogu 1918—1993.
 - 125 aastat Jaan Tõnissoni sünnist.
 - 150 aastat Lydia Koidula sünnist.
- Lisaks nimetatud tähtpäevatele kasutati eritempleid postmar- kide ilmutuspäevadel.

Uued postmargid

(Algas 2. lk.)

(Tallinna Piiskoplik Toomkirik) ja nr. 3 (Haapsalu Toomkirik). Maksimumkaartidena kasutatule sarnaseid postkaarte realiseeriti ka eraldi, kusjuures nende pildipooled olid trükitud sama kaardimaterjali siledamale poolele ning neil puudus tekst: «maksimumkaart nr. ...».

10. detsembril tuli käibe graafik Jaan Saare poolt kujundatud Narva kindluse kujutisega sinist värvi standartmark (056-11-1993) nominaalväärtusega 2,70 krooni. Esmasümbriku (14A 93) kujundus on analoogne 2 kroonise Toompea-margi omaga.

Eesti linnuseid graafik Jaan Saare teostuses tutvustav käibemarkide sari täienes Haapsalu lossivaremeid kujutava 2,90-kroonise rohelise värvi margiga (057-12-1993) 23. detsembril tavapärane oli ka esmasümbriku (1993 16) kujundus.

Lydia Koidula 150. sünniaasta-päeva tähistamiseks ilmus 14. detsembril 1 kroonine mitmevärviline postmark (050-09-1993). Trükiarv 1 485 900 eks. Esmaümbriku Esmaümbriku (1993 15) kujutab luuletaja sünnimaja Pärnus. Margi kujundas kunstnik Vladimir Taiger.

Oma «esimest päeva» ootavad Lillehammeri olümpiamängud (Päev, millal Eesti Olümpiakomitee kuulutab välja Lillehammeri koon-dise koosseisu) 1 kroonine 25 sen-dise lisamaksuga (Olümpiakomitee heaks) 055-10-93 tiraažiga 708 900 eks. ja 2 kroonine 054-10-93 tiraažiga 1 011 200 eks. Olümpia-margid on kujundanud kunstnik Kalle Toompere.

Jälle tõusid postitariifid

Vastavalt RE Eesti Posti käskkirjale nr. 138 tõsteti alates 20. 11. 1993 järjekordselt nii riigisisese kui rahvusvahelise kirikorrespondentsi tariife.

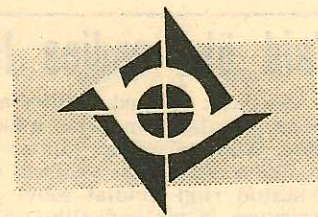
RIIGISISESE KIRIKORRESPONDENTSI TARIIFID

Jrk. nr.	Teenuse nimetus	Maksumäär kroonides
1.	Lihtkiri kaaluga kuni 20 g	1.00
	" 20—250 g	2.00
	" 250—500 g	3.00
	" 500—1000 g	4.00
	" 1000—2000 g	5.00
2.	Lihtpostkaart	1.00
3.	Tähtismaks	2.00

RAHVUSVAHELISED KIRIKORRESPONDENTSI TARIIFID TSOONIDE KAUPA

Jrk. nr.	Teenuse nimetus	Maksumäär kroonides		
		Põhjamaad, Baltika	Euroopa SRÜ-riigid	Teised maad
A. LENNUPOST				
1.	Kiri kaaluga kuni 20 g	2.00	2.90	4.00
	" 20—50 g	4.50	5.50	8.50
	" 50—100 g	8.50	9.50	15.50
	" 100—250 g	18.00	20.60	35.50
	" 250—500 g	33.80	39.30	69.00
	" 500—1000 g	64.50	75.60	135.00
	" 1000—2000 g	129.00	151.20	270.00
2.	Lihtpostkaart	2.00	2.90	4.00
B. MAAPOST				
3.	Kiri kaaluga kuni 20 g	2.00	2.70	3.00
	" 20—50 g	4.50	5.00	5.60
	" 50—100 g	8.00	8.50	9.60
	" 100—250 g	17.00	18.20	20.70
	" 250—500 g	31.80	34.30	39.60
	" 500—1000 g	60.50	65.80	77.30
	" 1000—2000 g	121.00	131.60	154.60
4.	Lihtpostkaart	2.00	2.70	3.00
5.	Tähtismaks, olenemata kaalust või grupist	5.00	5.00	5.00

Ahvenamaa postmarkide 1994. aasta väljalaskeprogramm

1994. a. saab täis 10 aastat Ahvenamaa postmarkidel. Antakse välja 13 uut postmarki. 3 nendest on graveerinud maailma juhtiv postmargi-graveerija Czeslav Slania.

1. 02. ilmub 3- margine seeria — mannerjää jäetud jäljed.

Väärtused on 0.10, 1.60 ja 2.90. Kunstnik Charles Hemmingsson.

1. 03. ilmub liblikate vihik. (4 marki). Vihik on Ahvenamaa markide ilmumise juubelivihikuks. Siin on 8 marki, s.t. igat marki 2 tk. Kõik margid on väärtusega 2.30 ja vihik maksab 18,40 mk. Kunstnikud: Jim Boistrup Rootsis (margid ja FDC) ja Klas Gustavson (vihiku kaaned ja esimese päeva tempel).

5. 05. Euroopamargid (2 marki). 1994. a. osaleb Ahvenamaa esimest korda Euroopamarkide väljalaskmises. Teemaks on avastused ja leiutised. Väärtused on 2.30 ja 2.90 mk. Kunstnik on Kurt Simons. Samaegselt ilmuvad samateemalised maksimumkaardid.

16. 08. kiviaeg (3 marki). Margid on graveerinud Czeslav Slania. Kavandid on teinud Anna-Maaret Pitkanen-Darmark. Nimiväärtused on veel kinnitamata.

7. 10. Sundi kirik (1 marki). Nii margi, FDC kui esimese päeva templi on kujundanud Pirkko Vahtero. Samal päeval ilmub ka 1944. a. komplektkogumik.

Ekslibristide töomailt

Eesti ekslibristehuviliste ring on väike, poolsada aktiivset kollektsionääri ja sadakond n.-ö. sahtlisse kogujat. Aktiivsemad on koondunud Tallinna klubisse (esimees Priit Vaher), Tartu klubisse (Elmar Uuk) ja K-Järve klubisse (Hulda Lepisk). Lisaks tööle klubides on suudetud igal suvel organiseerida ülevabariigiline kokkutulek ja kuuldavasti on 1994. a. suvel järjekordne kokkusaamine Rakkes. Kui varem oli taolistel laagritel arvukalt külalisi idanaabrite juurest, siis viimasel ajal on külalisteks põhjanaabrid ja eelinfo järgi on Soomest tulijaid senisest veelgi arvukamalt.

Ligi 2,5 aastat on ilmunud tartlaste poolt välja antav perioodiline väljaanne «TEKIB», mis haarab kogu vabariigi ekslibriste. Tundub, et tänaseks on saadud üle majandusraskustest ning nüüd on ilmunud

«TEKIB» nr.6 ja nr.7. Trükikotta viimist ootavad kaks järjekordset numbrit. Väljaanne on omamoodi ekslibristehuviliste tegevuse kroonikaks. Mitte just regulaarne ilmumine ei paku kahjuks erilisi võimalusi operatiivseks infoks ja eelreklaamiks. Küll aga aitab ilmunud materjal tutvuda igakülgselt meie ekslibristekunstnike ja kollektsionääride poolt tehtuga.

Väljaande tir. kõigub 250–800 vahel (sõltuvalt sponsori soovist ja rahakotist). Levitamine toimub klubide kaudu. Soovijad võivad saada üksiknumbreid ka posti teel, saates numbrit hinna ulatuses postmarke (5.-kr., soovitav saata ühe-kroonistes markides) aadressil: Tartu EE 2400, pk.188, E.UUK. On võimalus saada ka üksikuid varasemaid numbreid.

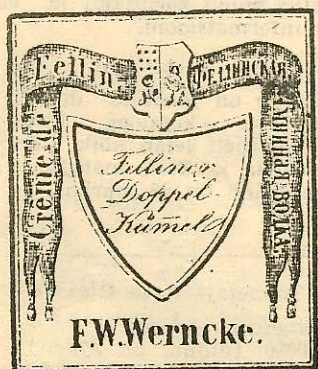
JAAK SOVA

Kodulinna motiiv pudelietikettidel

«Hiiu Kogujas» 3/1993 on mainitud kodumaa motiivi etikettidel. Vaatame veidi lähemalt, kuidas on Viljandi joogivalmistajad läbi aegade kasutanud kodulinna motiivi oma pudelietikettidel.

Alustada võib sellise härrasmehega nagu F. W. Werncke. Tema valmistas näiteks sellist jooki nagu kirjas etiketil: Felliner Doppel Kümel — Creme de Fellin — Fellinskaia Tminnaja Vodka. Maakeeli oleks see siis kahekordne Viljandi köömenaps. F. W. Werncke suri 1875.a., seega võib umbes arvata ka nimetatud joogi valmimisajaga, sest tegutsema hakkas see mees moodunud sajandi keskpaiku. Tema

järglane A. W. Werncke valmistas aga jooki, mis kandis uhket värvilist silti tekstiga «Felliner Pomeranzen».

1863. a. asutatud Viljandi mõisa õllekook valmistas õlut, mille eti-

kettidel seisid Viljandi lossivaremed, seda traditsiooni jätkas EV päevil J. Viitak oma karastusjookide etikettidel.

1920. a. alustas Viljandis egevust firma nimega «Alko» ning tema kodulinnaateemaliste etikettide loetelu on pikk:

Viljandi vein — sõster
Viljandi vein — must sõster
Mulgi vein (punane magus)
Sakala vein (vaige magus)

Sakalakantsi liköör (punane kristall)

Sakala balsam (klaas- ja savipudelis).

Savipudelites oli ka Viljandi nime kandev Kloostri liköör.

Veel 1949. a. valmisid uhked sildid: Viljandi paadimees

Viljandi lossivaremed ilutsesid ka «Alko» «Mustsõstra veini», «Punasesõstra veini» ja «Mustsõstra Likööri» etikettidel.

Et «Alko» oli üks suurematest joogitootjatest Eestis, on Viljandi ka üks enamreklaamitud linnu, joogietikettidel muidugi.

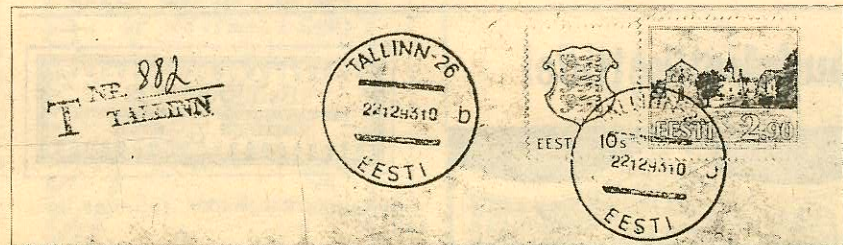
ÜLO KILLEX

Ka möödunud jõuludeks ilmusid EMS jõulumargid. Minipoognas oli 18 (3x6) jõulumarki, mille teemaks Saaremaa kirikud. Poognatest on pooltel nimitekst ülaseravas, pooltel alaseravas. Kunstnik Guido Pant. Kogutiraaž 6400 eks.

Lāti tēstis oma postmargi 75. a. juubelit.

Noor filatelist Veikko Vaher sattus koos sõbraga 22. 12. 93. Tallinna 26. postkontoris (Kopli) ajal, kui sinna tuli müügile 3 poognat 2,90-krooniseid marke (Haapsalu loss), mille ametlik esimene müügipäev pidi olema 23. 12. 93. Pildil näete ühte tema poolt lähetatud tähtitud kirja 22. detsembril.

1994. aastal ilmub Hiiu Koguja 6 korda aastas. Jälle on inflatsioon edasi läinud (raha odavamaks) ja alates 1. jaanuarist 1994 on ühe numbri hinnaks 3 krooni, lisades siia ümbriku- ja postikulud, saame aasta tellimishinnaks 27 krooni.

Tellimused rahakaardiga saata

aadressil EE3200 Kärda pk. 4. E. Viigipuu.

Aastatellimus välismaale maksab Soome 60 FIM-i aastas ja mujale 15 USD aastas. Tellimused koos pangalekande koopiaga saata toimetaja aadressil EE0090 Tallinn, pk. 376. Arveldusarve: Suomen Posti-pankki He 19915 173.

SUMMARY

This issue starts with the New Year's greeting, which are followed by reviews of philatelist exhibitions Filatelia' 93 and Mare Balticum' 93.

The postage stamps issued in Estonia in the end of 1993 are shown. Also the newsletter presents the latest postal rates and the stamps' programme of Ahvenamaa (Åland) for the year 1994.

More extensive paper, submitted by J. Otsason, deals with supplementary legal tenders from the German occupation period in Estonia (1941—1944). Ü. Kiiler writes about sights of a town on bottle labels. E. Viigipuu has compiled a list of Estonian special stamps used in 1993. As usually, the overviews «Varia» and «New literature» end the issue.

Tutvustame kirjandust

SUOMEN FRAMAT 1990

Kogu maailma filatelistide peres on järjest enam hoogu võtnud posti-automaatide lipikute nn. automaadi-markide (ATM) kogumine. Juba ammu on saadaval selle ala põhjalikud käsiraamatud näit. Maassen. W.-Weber. B. ATM-spezial Handbuckatolog Europa. (1988) ja kataloogid (Maassen. W. — Weber. B. Automatenmarken Katalog).

Meil taolisi automaate veel kasutusele pole, kuid «margid» ise on hästi tuntud peamiselt Soome, Saksa, Prantsuse ja USA postisaadetest.

Taoliste eri lipikuvariatsioonide ja nende kõigi väärtuste kättesaamine on üpris tülikas. Seetõttu on Soome innukate ATM kogujate ning uurijate Gustav Guilloche (autor) ja Juha Jaatise (kirjastaja) koostöös ilmunud ülevaatlik ja praktiline käsiraamat Soome automaadi-markide kogujale.

Suomen Framat 1990 annab täpse ülevaate Framaautomatidest, nende kasutuselevõtmisest Soomes, eri lipikutüüpidest, põhiväärtustest, paberiliikidest jne. Järgnevalt on antud ka kõigi 1990. a. lõpul üle kogu Soome kasutusel olnud 35 automaadi kohta täpsed andmed, mis võimaldavad iga automaadi kergesti üles leida. Samas on ka kõikvõimalikud lisatingimused ja vajalik lisainsformatsioon selle automaadi kasutamiseks.

(Tellimused: Merkkikustannus Oy PL 146 SF-00931 HELSINKI 93 FINLAND)

M-63 KERÄILYOPAS Juha Jaatinen, Helsinki 1991. 2. trükk. 271 lk. See on käsiraamat Soome iseseisvusaja kõige mitmekülgsema ja huvitavama margiperioodi kohta. Mitmed paberi liigid, kahe trükkimaskina kasutus, lisaks automaadi-vihikud, on eriti tänuväärtuslik materjal innustunud kogujale.

Lisaks väga detailsele kõigi must-ter 63 väljaannete kirjeldusele ja süstemaatikale on käsiraamatu lõpus toodud ära ajavahemiku postitaksid, templitüübid, tervikasjad ja palju muud kasulikku ja vajalikku informatsiooni.

*

Müügile on jõudnud uus La Pe Soome-Eesti kataloog. Kataloogi 208 leheküljelt leiab kõik Soome, Ahvenamaa ja Eesti margid värvilistena. Hind on 66 marka.

Toimetaja Jaan Otsason

Toimetuse aadress:
EE0090 Tallinn, pk. 376
Väljaandja: AS HISAR LTD.
aadress EE3210 PÜHALEPA, Palade.

Kärda trükikoda, 01. 94.
Tell. 19. 800. Maht 1 trkp.

Hind 3 krooni.